

Коріненко Мар'яна

ДОСЛІДЖЕННЯ УМОВ СТВОРЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ НЕМИРІВСЬКОГО РАЙОНУ

Сучасна криза відносин у суспільстві та екологічна криза дають підстави твердити, що стратегія максимального використання ресурсів природи без інвестування процесу їх відтворення, зазнала поразки. Пріоритет споживацького відношення лише прискорює деградацію довкілля. Необхідні принципові зміни у відносинах між суспільством і природою, зміни у структурі сучасної економіки.

На початку 1990-х років в усьому світі набула популярності ідея сталого (збалансованого) розвитку, одним із принципів якого є створення **Всеєвропейської екологічної мережі** (*European Ecological Network* або *EECONET*).

Україна, як європейська держава є стороною багатьох міжнародних природоохоронних конвенцій та угод, тому також бере активну участь у формуванні Всеєвропейської екомережі. 21 вересня 2000 року Верховною Радою прийнято Закон України “Про загальнодержавну Програму формування національної екологічної мережі України на 2002-2015”. В процесі реалізації Програми передбачено поєднання національної екологічної мережі з екологічними мережами сусідніх країн.

Екомережа - система цінних з екологічної точки зору природних територій, взаємно поєднаних з метою поліпшення умов для формування та відновлення довкілля, підвищення природно-ресурсного потенціалу території, збереження біорізноманіття.

Згідно з більшістю існуючих поглядів, головною метою створення екомережі можна вважати загальне покращення стану довкілля, а також умов життя людини, створення функціональної цілісності та посилення здатності до самовідновлення забрудненого навколишнього середовища.

Екомережа України має такі основні **структурні елементи** ключові території, сполучні території, буферні території, відновлювані території.

Ключові території (core areas) – забезпечують збереження найбільш цінних і типових для даного регіону компонентів ландшафтного та біотичного різноманіття. Переважно, мають у своєму складі території та об'єкти природно-заповідного фонду.

Сполучні території (екологічні коридори) (ecocorridors) – поєднують між собою ключові території, забезпечують міграцію тварин та обмін генетичного матеріалу. Екологічний коридор – велика за масштабами територія, яка може включати в себе різні території, наприклад, лісові насадження або річки .

Буферні території (buffer zones) – забезпечують захист ключових та сполучних територій від антропогенного впливу. Є перехідними смугами між природними територіями і територіями господарського використання.

Відновлювані території (restoration areas) – території, природний стан яких порушений внаслідок антропогенного впливу, для яких мають бути виконані першочергові заходи щодо відтворення природного стану.

Відповідно до статті 15 Закону України „Про екологічну мережу України”, проектування екомережі здійснюється шляхом розроблення регіональних схем формування екомережі АР Крим та областей, а також місцевих схем формування екомережі районів, населених пунктів та інших територій України. Один із таких районів, який ми вибрали є Немирівський.

Отже, розглянемо умови формування екомережі Немирівського району. Заповідні території, що знаходяться на території даного району можуть виконувати роль потенційних екологічних ядер, а лісові насадження , річки та інші території роль екологічних коридорів. Немирівський район має близько 20 територій природно- заповідного фонду. Та має ще досить великий потенціал для створення нових природно заповідних територій.

Так, на місцевому рівні, я брала участь в Україно-Бельгійському пілотному проекті «Впровадження Європейської екологічної мережі на місцевому рівні », за підтримки місцевої, районної адміністрації і обласного управління екології. І в результаті даного проекту при дослідженні території лише Медвежанської сільської ради, за 2 роки було створено 2 об'єкти природно-

заповідного фонду. Це ландшафтний заказник місцевого значення «Устя» і заповідне урочище лісу «Татарник».

При створенні екологічної мережі існують такі прояви екостабілізуючого аспекту:

- зменшення питомого антропогенного тиску на території;
- збільшення ступеня захищеності цінних природних територій;
- посилення стійкості до руйнації та самовідновлювальної здатності природних екосистем;
- покращання стану атмосферного повітря;
- покращання якості води у водоймах та водотоках;
- покращання мікро- та макроклімату;
- покращання умов існування людини;
- покращання естетичних та рекреаційних властивостей довкілля.